

A NAGY VACSORA PÉLDÁZATA

Gyülekezeti óraszám: 0. Egyházi iskolák óraszám: 1.

(Lk 14,15–24)

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

(Felhasznált irodalom:

BOLYKI, J., Jézus asztalközösségei, Budapest 1993.

JEREMIAS, J., Jézus példázatai, Budapest, 1990.

BARTA, T. (szerk.), Keresztyén Bibliai Lexikon, Budapest 2000.

KOZMA, ZS., Jézus Krisztus példázatai, Kolozsvár 2002.

SCHWEIZER, E., DasEvangelium nach Lukas, Göttingen, 1986.

WIEFEL, W., DasEvangelium nach Lukas, Berlin, 1988.

<http://www.bibelwissenschaft.de/wiblex/das-bibellexikon/lexikon/sachwort/anzeigen/details/mahl-mahlzeit-nt/ch/f423ab28f0f1e82f782e9341ad771fdf/>.

JAKAB-SZÁSZI, A./MIHALINA, L./NAGY, M./SZABÓNÉ ZIMÁNYI, N., Újszövetségi bibliaismeret, alapmodul, Budapest, 2015.)

Jézus igehirdetések központi üzenete az, hogy eljött az Isten országa. Ebbe az országba hívta meg a hallgatóit. A nagy vacsora példázata erről a meghívásról és a meghívásra adott reakcióról szól.

A példázat elmondásának a körülményei

A példázat kerettörténetét egy asztalközösségről szóló leírás adja. Jézus egy farizeus házában egy közös étkezésen vett részt (Lk 14,7–14). A vendégek egy része ellenségesen figyelte Jézus tetteit és szavait, mások éppen Jézus iránti szimpátia miatt voltak jelen. Az étkezés során két téma vetődött fel. Az egyik: a szombat szentsége. Kiváltó oka az volt, hogy Jézus azon a szombaton, a vendégségen meggyógyított egy vízkóros beteget. A másik beszédtema: a vendégség. Erről azért kezdett el Jézus beszélni, mert a vendégek tolakodtak. Mind a két téma kapcsán Jézus Istenre irányította a figyelmet. Az első esetben azt tanította, hogy Isten számára az ember fontosabb, mint a törvény. A második témát több oldalról is megközelítette. Tanította, hogy az ember legyen alázatos, mert a mostani magatartása a végidőkben elkövetkező ítélet szempontjából meghatározó, valamint azt, hogy a vendéglátó legyen önzetlen, befogadó, és Istentől várjon viszonzást. Az egyik vendég gondolatának a megerősítésére mondta el Jézus „A nagy vacsora” példázatát.

Párhuzamos példázat

„A királyi menyegző” címmel (Mt 22,1–14) szerepel Máté evangéliumában ennek a példázatnak a párhuzama. A két példázatban az a közös, hogy a meghívottak elutasítják a meghívást. Ez a viselkedés kiváltja a meghívó haragját, aminek megnyilvánulása a két történetben eltérő. Máténál a meghívottak erőszakosakká váltak, majd a király bosszút állt. Lukács leírása szerint a gazda haragjában másként viselkedett, kirekesztetteket hívott meg, de nem állt bosszút. Mindkét példázat fő üzenete: Jézus mindenkit meghív Isten országába, vannak, akik elutasítják és vannak, akik elfogadják ezt.

Meghívás szokása

Jézus korában a vendégeket kétszer hívták meg. Először jóval a vendégség előtt, ekkor csak körülbelül mondták meg nekik az időpontot. Másodszor közvetlenül a vendégség előtt jött a meghívás. Senki nem ment el úgy vacsorára, hogy kétszer ne hívták volna meg. Vendégségbe csak férfiakat hívtak. Jeruzsálemben volt egy olyan szokás, hogy már az előétkezésen jelen

kellett lenni. Amikor ez kezdődött, akkor a vendégfogadó az ajtóra tett egy jelet, innen tudta mindenki, hogy megkezdődött az étkezés, és aki később jött, már nem volt kívánatos vendég. Előfordult olyan, hogy valaki visszautasított egy meghívást, de az elképzelhetetlen volt a valóságban, hogy senki se jöjjön el.

Válasz a meghívásra

A példázatban fontos szerepe van a meghívásra adott válasznak. Az eredeti meghívottak egytől egyik a kimentésüket kérték, és mentegetőzni kezdtek. Mindannyian valamit sokkal fontosabbnak találtak, mint a vendégséget. Logikusnak tűnik minden egyes érv, bár nem tűnik halaszthatatlannak a dolguk. Az első két meghívott egyértelműen gazdag ember volt. A harmadik férfi éppen megházasodott, az ő távolmaradása érthető. Úgy tűnik, hogy mind a három vendéget a birtoklás tartotta vissza. A kimentések között fokozat van. Az első vendég kényszerhelyzetre hivatkozott: „*kénytelen vagyok kimenni*”. (18. v.) A második vendég csak bejelentette, hogy mit tesz a vendégség helyett. A harmadik pedig kimentését sem kérte. Jézus nem a birtoklás ellen szól, hanem a sorrendről tanít. Nem lehet elsőbbsége semminek sem az Isten országába való meghívással szemben. Lényeges az is, hogy azonnal kell válaszolni, nem lehet halogatni, azonnal dönteni kell. A jelenben meghozott döntés a jövőre nézve alapvetően meghatározó.

Új vendégek

A vendégek ugyan visszautasították a meghívást, de az úr által előkészített vacsora nem marad el. A gazda haragjában nem fordult a vendégek ellen, hanem megváltoztatta a meghívottak körét. A szolgát utcákra és terekre küldte el, oda, ahol a koldusok járnak, ahol kéregetnek a városon, településen belül. A gazdagok vendégségébe a társadalom legszegényebbjai kaptak meghívást.

A hallgatóság megértette, hogy Jézus itt a vámszedőkre, a bűnösökre utal. Az Ő megjelenésével ők is meghívást kaptak az Isten országába. És úgy tűnik, hogy majd meg is előzik a hivatalosokat (Mt 21,31). Az első új meghívási kör után még maradt hely. Ezért a szolgának ismét ki kellett menni, ezúttal már a településeket összekötő utakhoz, a szőlőskertek kerítéseihez. A társadalmilag elesettekről van szó, a kiközösítettekről, koldusokról. A kényszerítés kifejezése arra utalhat, hogy itt olyanokról van szó, akik magukat annyira méltatlannak találták a vendégségre, hogy egyszerű meghívásra nem mentek volna el. A kapukon kívül lévők pedig a pogányokat szimbolizálják.

Üzenet

Azokat a példázatokat, amelyek túlzásokat tartalmaznak, hiperbolának nevezzük, amelyeknek az üzenetét leggyakrabban a túlzásokban találhatjuk meg. Ebben a történetben túlzás az, hogy minden egyes vendég visszautasítja a meghívást. Ez elképzelhetetlen volt. Valamint az is túlzás, hogy az új vendégek a legszegényebbek és a legrászorultabbak közül kerülnek ki. Isten országának első meghívottai Isten választott népének a tagjai voltak. Igent mondtak Isten elhívására a szövetségkötés által. A második meghívást azonban nem fogadták el. Vagyis magát Jézust nem fogadták el. Ennek az lehet a következménye, hogy lemaradnak a mennyei vacsoráról. A hallgatóság között többen is voltak jelen olyanok, akik az első meghívotti körbe tartoznak (2. v.), ezért Jézus záró mondatát úgy értelmezhetjük, hogy nem kizárni akarja őket, hanem sokkal inkább felrázni a döntés halasztgatásából. Hiába utasították vissza a meghívást a hivatalosok, a vacsora nem maradhat el. Meghívást kapnak olyanok, akik erre nem számíthattak.

A példázatnak több mondanivalója is van a mennyei vacsoráról. Isten mindenkit meghív a mennybe, nem csak a választott nép tagjait. Nincs olyan, hogy valaki ki lenne zárva, még azok sem, akiket mások méltatlannak tartanak. Azok sincsenek kizárva, akik magukat méltatlannak tartják. Isten meghívására választ kell adni. Ez a válaszadás sürgető. Nem lehet fontosabb

semmi, mint Isten. Nem azzal van a baj, ha az embernek van tulajdona, hanem az a baj, ha ez megakadályozza az Istennel való kapcsolat megélésében.

Jézus ma is mindenkit hív. Függetlenül attól, hogy korábban beletartozott-e az egyház közösségébe.

A példázatban az is fontos, hogy Jézus az Isten országában való tartózkodást egy vacsorához hasonlítja. A mennyek országában lenni olyan, mint egy vacsorán, egy örömnépepen lenni. Erre az alkalomra nincs belépőjegy, ezt ingyen kapja meg mindenki. Semmi más feladat nem kapcsolódik hozzá, csak elfogadni. Jézus erre hív meg ma is.

Ebben a példázatban megjelenik az ingyen való kegyelem, az Isten üdvösségre való univerzális (mindenkire és minden korban érvényes) meghívása.

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

A mustármag példázata Isten országának a fogalmát ültette el a gyermekekben. Ez a lecke a meghívásról szól, hogy mindnyájan Isten országához tartozunk, ha őt választjuk életünk Urának.

Ez a korosztály már képes olyan szintű absztrakcióra, hogy elfogadja Isten országának valóságát úgy, hogy közben nem látja. Van idői fogalma, számba tudja venni a korábban élt keresztyéneket, akik szintén ehhez az országhoz tartoznak.

A lecke célja, hogy a gyermekben erősítse a helyes Istenképet, hogy Isten Lélek, akit Lélekben kell imádnunk, hozzá kapcsolódnunk, ennek viszont földi helyei, megvalósulásai, közösségei is vannak, mint a gyülekezet, a vasárnapi istentisztelet, a családi imakör vagy a hittanóra. Mindebben az odatartozás örömét hangsúlyozzuk, ne a kötelességet!

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

<u>MINIMUM</u>	<u>OPTIMUM</u>
<ul style="list-style-type: none">• Aktív részvétel a közös feladatokban, játékokban, énektanulásban, közös éneklésben, imádkozásokban és beszélgetésekben.• A korosztályi és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten:• A korosztályi és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten:<ul style="list-style-type: none">○ Tudja segítséggel értelmezni és elmondani a nagy vacsora példázatát a tankönyvi képek és szöveg alapján.○ Tudja segítséggel értelmezni a lecke Igéjét: Lukács evangéliuma 14,15.	<ul style="list-style-type: none">• Aktív részvétel a közös feladatokban, játékokban, énektanulásban, közös éneklésben, imádkozásban és beszélgetésekben.• A korosztályi és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten:<ul style="list-style-type: none">○ Tudja önállóan értelmezni a nagy vacsora példázatát, és röviden elmondani.○ Tudja segítséggel megfogalmazni, hogy miért jó Isten országához tartozni.○ Tudja értelmezni, és megtanulni a lecke Igéjét: Lukács evangéliuma 14,15.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT – EGYHÁZI ISKOLÁK ÓRÁJÁRA

Fő hangsúly: Isten országának részesei lehetünk.

Kognitív cél: Jézus példázatán keresztül annak tudatosítása, hogy a tanulóknak is helyük van Isten országában.

Affektív cél: A valahová való tartozás pozitív érzületének kialakítása és megerősítése.

Pragmatikus cél: Olyan lehetőségek biztosítása az órán, amelyben a tanulók összegyűjthetik az Isten országához való tartozásuk lehetőségeit.

Óra fő része	Javaslatok	Taneszköz, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	<p>Asztalközösség – az odatartozás örömeinek átélése a csoportban</p> <p>Készüljünk asztalközösséggel a hittanóra! Alakítsuk úgy ki a termet, hogy egy nagy, szépen terített, finomságokkal, gyümölccsel, rágcsálnivalóval megrakott asztal köré ülhessünk! Készüljünk névre szóló terítékekkel is, hogy a meghívás személyre szóló jellegét hangsúlyozzuk!</p> <p>Itt legyen az óra eleji jelentés, imádság, ének, majd egy kis nassolás. Utána térjünk rá a történet elmesélésére ugyanitt!</p> <p>Átvezetés: Jézus is hivatalos volt egy vacsorára, és mesélt is egy különleges vacsoráról.</p>	Eszköz: asztalterítő, terítékek, színes szalvéta, gyümölcs, rágcsálnivaló, innivaló, névkártya, kisajándék, stb.
Feldolgozási javaslat, munkáltatás	<p>Történetmondás – A nagy vacsora példázata</p> <p>A történetmondás vázlata:</p> <ul style="list-style-type: none">• Vacsora és meghívottak• Kifogások• Új meghívottak• Még van hely, a gazda vágya. <p>A példázat magyarázata: Jézus az Isten országáról beszélt ebben a példázatban.</p> <p>Aranymondás tanítása:</p> <p>„Boldog az, aki Isten országának vendége.” <i>Lukács evangéliuma 14,15</i></p> <p>Kapcsoljuk össze a TK-ben lévő illusztrációval (TK 49. o.)</p> <p>Gyűjtsük össze a táblára az aranymondás köré, hogy miért lehet boldog az, aki Isten országához tartozik!</p> <p>Istenhez tartozni már itt a földön – munkafüzetben munkáltatás</p>	<p>TK A nagy vacsora példázata olvasmány (48–49. o.)</p> <p>Kapcsolódó munkafüzeti feladat: MFEI A nagy vacsora példázata olvasmányfeldolgozás 2. (82. o.)</p> <p>MFEI A nagy vacsora példázata</p>

	Akadályok – munkafüzetben munkáltatás	olvasmányfeldolgozás 3. (83. o.) MFEI A nagy vacsora példázata olvasmányfeldolgozás 4. (83. o.)
Aranymondások	„ <i>Boldog az, aki Isten országának vendége.</i> ” (Lk 14,15)	Kapcsoljuk össze a TK-ben lévő illusztrációval (TK 49. o.)
Énekjavaslat (alternatívák)	3. Mikor a királyfi (TK 74. o.) RÉ: 436. dics. 1. 3. 5. verse – Örülj, szívem 440. dics. 8–9. verse – Ezért szerzé szent asztalát (dall. RÉ: 42. zsolt. – Mint a szép híves) DU: 10. – Székely asztali áldás (+BS) JJ: 40. – Bűnbánattal kérlek én	
Házi feladat	MFEI olvasmányfeldolgozás 1. (82. o.)	

TOVÁBBI ÖTLETEK:

(Egyéni feladatlapok összeállíthatók az RPI online feladatbank segítségével:
<http://rpi-feladatbank.reformatus.hu/#/login>)

Képelemzési és szövegelemzési módszertani segédlet

Tankönyv: 48. oldal

A képen látható:

- Képrészletek- illusztrációk: imádkozó fiú, tv-t néző fiú, férfi háttal felénk fordulva, gulya, a naplemente felé forduló pár kézen fogva, kétoldalas kép egy részlete: nő gyermekkel az ajtóban, házigazda, terített asztal, mellette két ülő férfival és egy álló nővel.

A szöveg:

- Olvasmány: A nagy vacsora példázata

Instrukció a képolvasáshoz és a kapcsolódó szöveg elemzéséhez

A képek:

- Hasonlítsátok össze a két fiút ábrázoló képet! Mit gondolsz róluk? Mit tesz a felső képen lévő fiú? Hol tartózkodik? Nézz ki az alsó képen lévő szoba ablakán! Mit látsz? Képzeld el, hogy vasárnap van. Mit tehetne a fiú? Mit csinál most? Fogalmazz meg egy tanácsot ennek a tévésző fiúnak!
- Nézd meg a második oszlopban lévő képeket! Őket vendégségbe hívták, de ők visszautasították a meghívást. Mit mondhatott az első képen lévő férfi kifogásként? Mit mondhatott az az ember, akinek ökrei voltak? Mit mondhatott a menyasszony és a vőlegény?

- Mikor vasárnap meghallod délelőtt a harangszót, mire gondolsz? Miért?

A szöveg:

- Jézus, mint vacsoravendég, miről beszélt a jelenlévőknek? Miért?
- A történetnek ki a főszereplője? Miért hívott vendégeket magához?
- A meghívottak mit tettek? Miért?
- A középső oszlop képeit nézd! Keresd meg, mit mondott az az ember, aki a földeket nézi? Mit mondott az ökrök gazdája? Mit mondott a fiatal pár férfi tagja?
- Mit tett a vendéglátó, amikor meghallotta a kifogásokat?
- Kit jelképez a ház ura? Kit jelképeznek azok, akik nem mentek el a meghívásra? Mit jelképeznek azok, akikkel megtelt a ház?
- Olvasd el a befejező mondatot! Magyarázd meg, mit jelent számodra ez a mondat!

Beszélgetéspontok az aranymondáshoz:

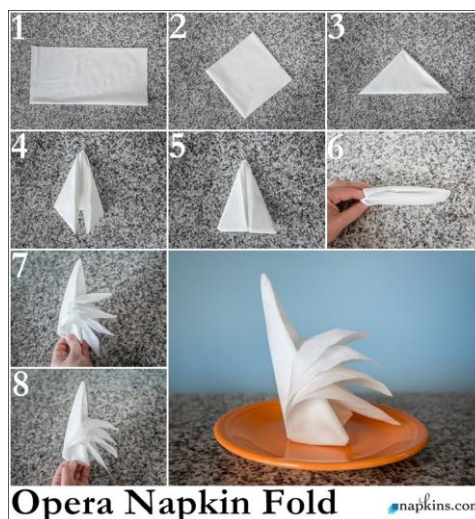
„Boldog az, aki Isten országának vendége.”

- Itt a földön is megtalálod Isten országát! Hogyan? Hol van?
- Te hogyan értelmezed azt, hogy boldog az, aki Isten országának a vendége?
- Hogyan lehetsz te ott vendég? Kaptál-e már meghívást Isten országába? Ki közvetítette a meghívást? Mit válaszoltál?
- Isten minden pillanatban hív téged. Te észre szoktad venni, mikor történik ez? Mit válaszolsz?

1. Vendégségek a Bibliában. Gyűjtsünk össze olyan történeteket, amiben asztaltársaságok vannak. Pl. : Ábrahám Mamré tölgyesében, József és testvérei Egyiptomban; utolsó vacsora; Zákheus, stb.

2. Kik a szülinapi meghívottaid? Beszélgessünk arról, hogy mi alapján döntjük el, hogy kik legyenek a meghívottaink! Beszélgessünk arról, hogy az Atya mi alapján dönt! Az ő vágya, hogy mindenki üdvözljön.

3. Szalvétahajtogatás. Készítsünk különböző ünnepi szalvétadekorációkat!

4. Akrosztichon. (Ötlet: Hadobásné Kovács Ingrid)

Készítsünk a csoporttal a történethez kapcsolódó akrosztichont:

M entegetés / mentegetőzés

E ngedelmesség

G azdagság

H arag

Í sten / ítélet

V endég / vacsora

Á rulás

S zolga

5. Rajzos feldolgozás. (Ötlet: Hadobásné Kovács Ingrid)

Felrajzolok a táblára egy emberalakot, és kicsit távolabb egy teknősbékát valamint egy tavat. Megkérdem a gyerekeket: „Mit gondoltok, ha az ember hívogatja a teknőst, odamegy-e hozzá, vagy a tóba megy fürdeni?” Nagy valószínűséggel azt felelik, hogy a tóba. Következő rajz: ember – kismadár – magvak egy tálban. A kérdés hasonló, a válasz is. Következő rajz: ember – kiscica – egy tál tejecske. Kérdés ugyanaz, a válaszban előfordulhat, hogy néhányan azt válaszolják, hogy az emberhez megy. Utolsó rajz: ember – kutyus – kislabda. Kérdés ugyanaz, válasz egyértelműen: az embert választja. Innen vezetem őket a történeten keresztül abba az irányba, hogy ha elfogadjuk Isten hívását, akkor részesülhetünk mennyei ajándékában.

6. Értéklicit.

Minden játékosnak van 100 pontja. Egy táblára olyan különböző tárgyak, fogalmak neveit írjuk fel, amelyek az adott korosztályt érintik, amelyeket a gyerekek ismernek. Ezt követően elkezdődik a licitálás, a gyerekek szépen egymás után licitálhatnak a felírt tárgyakra, fogalmakra. Az első gyerek kiválaszt egy tárgyat/fogalmat, amit szeretne megvásárolni, és megmondja, hogy hány pontot ad érte. Ha valaki szintén azt az adott dolgot szeretné megszerezni, akkor rálicitál. Megy ez mindaddig, míg senki nem ad érte többet harmadszor. Ezután jön a következő gyerek, egy újabb tárgyat/fogalmat választva, licitálva, és így tovább... A játék addig tart, amíg a tábláról az összes „dolog” (tárgy/fogalom) el nem fogy, vagy a gyerekek pontjai el nem fogynak. Játshatjuk ezt a játékot konkrét, megfogható tárgyakkal is, ekkor a pontok érhetnek forintokat is. (Esetleg játékpénzzel játszva.) Ekkor egy asztalra tesszük a „licitálásra szánt” tárgyakat. A játék menete a fent leírtakkal megegyezik.

A játék tanulsága, hogy ki miért áldoz, kinek mi szerepel a vásárlási listáján. A játék végén kell ábeszélni, hogy ki mennyire elégedett a vásárlásával, mit csinálna másképpen...

Kapcsolódás a bibliai történethez: (Ötlet: Hadobásné Kovács Ingrid)

A játék során jól látható, ki mire mond igent, mire mond nemet. A játékban lehet újabb fordulót játszani, az életben viszont nem, ami megtörtént, azon nem tudunk változtatni, az elszalasztott lehetőségeket nem hozhatjuk vissza. Ezért nem mindegy, hogy Isten hívását elfogadjuk-e, amikor szól, mert nem tudjuk, lesz-e második forduló...

7. Pontos labda.

Egy teremben vagy egy nagyobb zöld területen szétszórunk labdákat, amelyeket előzőleg számokkal láttunk el 1-10-ig, de a gyerekek létszámától függően lehet akár 1-100-ig is. (Megtehetjük – nehezítve a játékot –, hogy azonos pontértéket több labdára is ráírunk.) A játékosok nem tudhatják, hogy melyik a legnagyobb értékű labda. Meg kell szerezniük, de ezt csak úgy tehetik, hogy egyszerre csak egy labdát tarthatnak a kezükben. Ha az egyik gyerek talál pl. egy 5 pontot érőt, felveszi, mert előtte csak egyeseket, ketteseket talált.

Ha viszont talál egy 10 pontot érőt, azt csak akkor veheti fel, ha elengedte az 5 pontosat. És így tovább, tehát mindig le kell tennie azt, ami a kezében van, hogy felvehessen egy másikat. A játék akkor ér véget, ha valamelyik gyerek megtalálta a legtöbb pontot érőt. A játék elhúzódása esetén bizonyos idő eltelte után véget vethetünk a keresésnek, ebben az esetben a legnagyobb pontértékű labdát megtaláló gyerek a győztes.

Kapcsolódás a bibliai történethez: (Ötlet: Hadobásné Kovács Ingrid)

A példázathoz kapcsolódóan megtanulhatják a gyerekek a játék során, hogy egy igazán értékes dolog megszerzéséhez valamire nemet kell mondaniuk, valamit el kell engedniük. Akár, ha arra gondolunk, hogy esetenként le kell mondani a strandolásról, biciklizésről, a mesefilmnézésről azért, hogy a gyerek családjával elmenjen a templomba az istentiszteletre, gyermek-istentiszteletre. A gyerekek megtanulják, hogy megéri, mert a nyereség (Istennel való közösség, együttlét) nagyobb, mint a veszteség, amiről le kellett mondaniuk.

8. Főnök – titkár.

Párokat alkotunk, a párok egyik fele kap egy szöveget, ezzel a terem egyik végébe megy, míg a párok „szöveg nélküli” tagjai a terem másik végébe állnak. Így két sort alkotnak a párok a terem két oldalán. Adott jelre a szöveggel rendelkezőknek el kell kezdeni diktálni a kezükben lévő írást a társuknak, akinek azt le kell írni. De mivel ezt mindenki egyszerre teszi, nagy a káosz, és a hangzavar. Fontos, hogy ne engedje magát senki eltéríteni, a figyelme egy adott hangra, üzenet befogadására kell, hogy fókuszáljon. A játékban az nyer, aki minél többet és helyesebben tud leírni a párja által diktált szövegből. (Ezt a játékot kisebb gyerekek esetén játszhatjuk úgy is, hogy a párok állatpárokat jelentenek, ahol az egyik tag az adott állat hangján hívogatja a párját. A hangzavar ugyanaz, mint a fenti leírásban. a játék célja, hogy a párok megtalálják egymást. Az nyer, aki legelőbb megtalálja a párját.)

Kapcsolódás a bibliai történethez: (Ötlet: Hadobásné Kovács Ingrid)

Azért választottam ezt a játékot, mert életünk során is sokféle hang, zavaró tényező próbálja elterelni a figyelmünket Isten hangjáról. A gyerekek állandó jelleggel veszélyben vannak, és könnyen az ilyen figyelemelterelő dolgok csapdájába kerülnek, mint például számítógép, mobiltelefon, stb. Meg kell tanulni nekik figyelmüket Istenre irányítani, meghallani az Ő hangját ebben a hangzavarban is. A mi felelősségünk, hogy engedjük-e a gyerekeket a zűrzavarban sodródni, elveszni, vagy pedig helyes útmutatással Isten felé terelgetjük őket.